

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี มีการพัฒนาไปในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ก่อให้เกิดการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ในด้านของวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ โดยเฉพาะวงการศึกษาดังนั้นจึงได้มี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 24 (5) กล่าวว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ทั้งผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ”

การเรียนการสอนเป็นการถ่ายทอดแนวความคิด ทักษะ การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เรียนครูอาจารย์จึงต้องหากลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ การใช้สื่อการสอนก็มีบทบาทเป็นอย่างยิ่ง

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา (สุมน อมรวิวัฒน์. 2524 : 1) โดยจะต้องเป็นผู้จัดสถานการณ์และสร้างสรรค์ประสบการณ์หลาย ๆ ด้านเพื่อการพัฒนาเด็ก ครูจึงจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทของตน รู้เทคนิคในการสอนแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในหลักสูตร ต้องใช้สื่อการสอน สร้างสื่อการสอน วัดและประเมินผลการสอนเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาได้

ดังนั้นครูจึงต้องการแสวงหาระบบ วิธีและเทคนิคใหม่ ๆ มาพัฒนาการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยการนำสื่อมาประกอบการเรียนการสอน จะช่วยให้การเรียนการสอนหรือการสื่อความหมายสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สื่อการเรียนการสอน มีส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนจะสามารถดำเนินการและร่วมในกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างผลดี ถ้ามีสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและเทคนิควิธีสอน ดังนั้นผู้สอนโดยทั่วไปจึงควรมีความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับสื่อเป็นตัวกลางที่ช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาสื่อจึงต้องศึกษาเกี่ยวกับวิธีการ วัสดุ และอุปกรณ์ใหม่ มาประยุกต์เข้ากับหลักสูตรการศึกษาและบรรลุผลตามเป้าหมายได้นั้น จะต้องใช้สื่อการศึกษาหลายรูปแบบ สื่อและ

ทรัพยากรการศึกษาทั้งหลาย จัดเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพ ของการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2534 : 1)

สื่อเป็นตัวกลางที่สามารถทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อที่ได้จากการผลิตจากคอมพิวเตอร์ ก็เป็นนวัตกรรมหนึ่งที่มีการพัฒนาไปในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ประดิษฐ์คิดค้นในด้านของวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้พัฒนาขึ้นมาอย่างรวดเร็ว มีเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์จัดว่าเป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่เข้ามามีบทบาท มีอิทธิพลต่อสังคมในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตมาตรฐานการครองชีพมากขึ้น (ทักษิณา สนวนานนท์. 2539 : 8)

ดังนั้นการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการศึกษาจะทำให้ประเทศชาติสามารถพัฒนาขึ้นได้ทัดเทียมกับอารยประเทศเป็นที่ยอมรับกันว่า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง จนกล่าวกันว่า การพัฒนาประเทศจะขาดคอมพิวเตอร์ไม่ได้ (ศรีศักดิ์ จามรมาน. 2528 : 21)

การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในสถานศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาเป็นอย่างมาก (นงนุช วรรณวหะ. 2536 : คำนำ) และการที่คอมพิวเตอร์เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน เพราะความสามารถของคอมพิวเตอร์ที่จะบันทึก วิเคราะห์ ตอบสนอง (วารินทร์ รัชมีพรหม. 2531 : 41) คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลได้ดีกว่าสื่ออื่นใด (นิพนธ์ สุขปรีดี. 2532 : 18) จึงมีการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้งานในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง (วิชุดา กุ้พงษ์สวัสดิ์. 2530) ส่วนในระดับประถมศึกษา มีหลายโรงเรียนที่มีคอมพิวเตอร์ไว้ใช้แล้วเช่นกันและมีแนวโน้มที่จะมีเพิ่มขึ้น (อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. 2539 : 33) ดังที่ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 – 2539) ก็ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา โดยได้กำหนดไว้ในมาตรการหลายข้อในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นต้นว่า “ให้มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ที่เหมาะสม เพียงพอต่อการเรียนการสอนและการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาแต่ละสาขาวิชา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นประโยชน์และเป็นที่น่าสนใจของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการจัดในระบบและนอกระบบโรงเรียน โดยใช้สื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาทักษะและอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิต” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 ข : 70 – 72)

สถาบันราชภัฏสงขลา เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้กระจายโอกาสทางการศึกษาขั้นสูงไปสู่ชนบทของประเทศ หน้าที่หลักข้อหนึ่งของสถาบันคือ ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ดังนั้น การผลิตบัณฑิตต้องมีความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

โดยเฉพาะความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้และผลิตสื่อการสอนได้ จึงได้เล็งเห็นความสำคัญ of คอมพิวเตอร์ที่มีต่อการศึกษา จึงมีโครงการนำคอมพิวเตอร์เข้าไปใช้ในสถาบัน โดยมีแนวความคิดเกี่ยวกับการนำเอาคอมพิวเตอร์เข้าไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ หลายประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ใช้ในการเรียนการสอน โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือฝึกทักษะในวิชาที่เรียนไปแล้ว

ประการที่สอง ใช้เพื่อช่วยงานบริหาร เช่น งบประมาณ ระบบการเงิน ระบบบุคลากร พัสดุ การลงทะเบียนเรียน การเก็บประวัติผลการเรียน การจัดตารางสอน ตารางสอบ ตลอดจนทำระบบเอกสาร และงานห้องสมุด

ประการที่สาม ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เช่น วิเคราะห์ผลการสอบ วิเคราะห์ ข้อสอบ

ประการที่สี่ ใช้ในการสอนนักศึกษา ซึ่งมีการสอนสองแบบ คือ สอนให้นักเรียนรู้จักใช้ไมโครคอมพิวเตอร์และสอนให้นักศึกษาเป็นผู้สร้างโปรแกรม

สภาพการเรียนการสอนปัจจุบัน ปัญหาส่วนใหญ่ก็คือ การผลิตสื่อ ที่ผู้สอนไม่สามารถผลิตสื่อการสอนออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ได้ อาจจะเป็นเนื่องจากความรู้ความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์ และหลักการผลิต การใช้สื่อการสอนที่ถูกต้อง

การผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลานั้น ยังขาดบุคลากรที่มีความชำนาญด้านคอมพิวเตอร์ จึงทำให้การผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ มีไม่หลากหลายเท่าที่ต้องการ

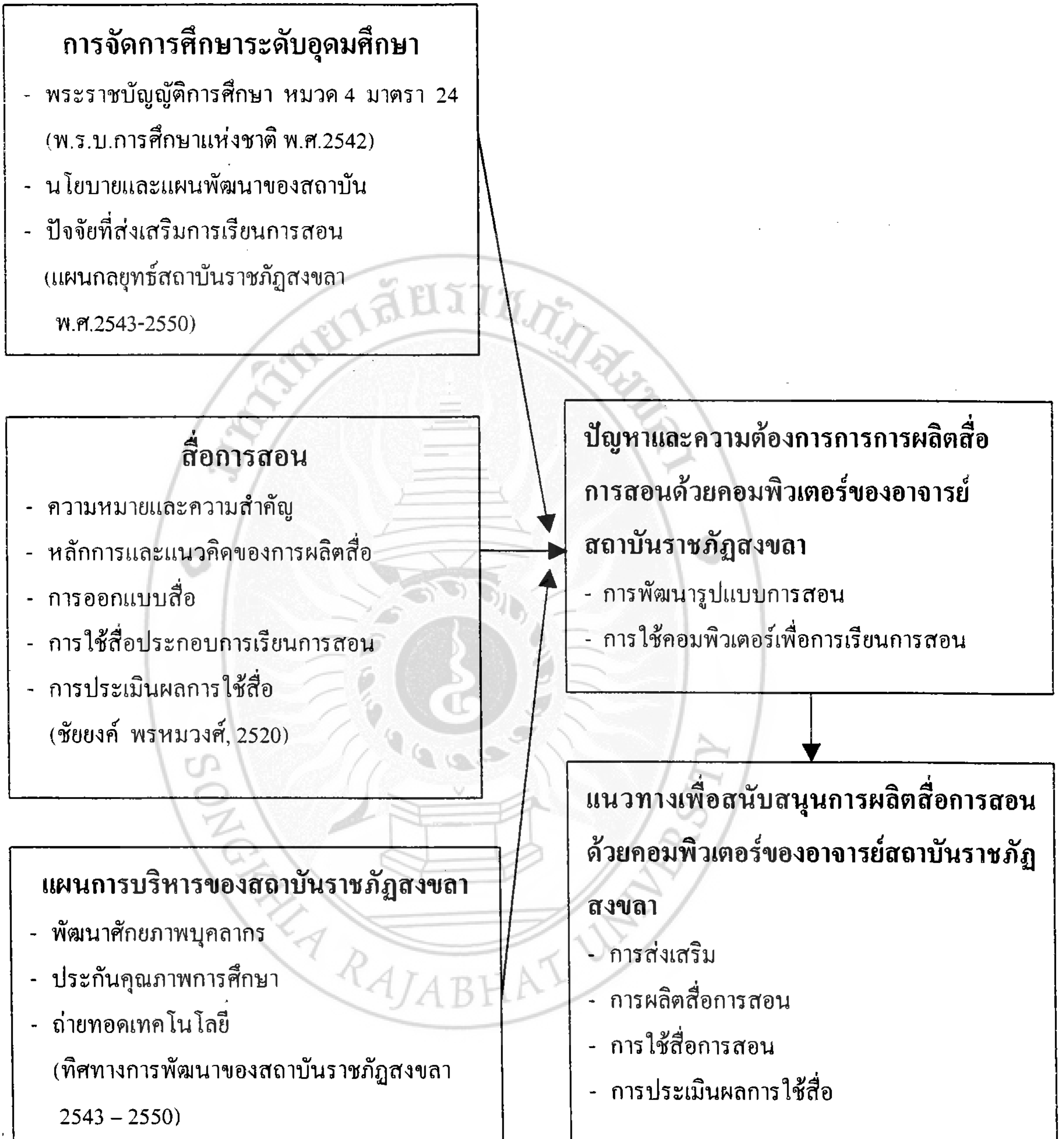
ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการผลิตสื่อด้วยคอมพิวเตอร์ จึงสนใจและประสงค์ที่จะศึกษาปัญหาและความต้องการการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษานำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาในการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา
2. นำเสนอแนวทางการพัฒนาในการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

สอบถามปัญหาและความต้องการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา ในปี พ.ศ. 2545

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดคำจำกัดความของคำสำคัญที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อที่จะต้องพิจารณาแก้ไขทางด้านส่วนตัวและส่วนรวมเกี่ยวกับการผลิตสื่อของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา
2. ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่พึงประสงค์ของอาจารย์เกี่ยวกับการผลิตสื่อตามขั้นตอนของการผลิตสื่อของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา
3. สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนการนำเสนอวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้สอนผลิตด้วยคอมพิวเตอร์หรือผู้สอนใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา
4. อาจารย์ หมายถึง บุคลากรผู้สอนในสถาบันราชภัฏสงขลา

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและความต้องการการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลาจำนวน 221 คน

2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยอาศัยแนวความคิดจากการศึกษาเอกสารรายงานการวิจัยเรื่องการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ที่มีผู้ทำไว้แล้ว นำมาสร้างแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่เป็นภูมิหลังและปัญหาของสื่อการสอน ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) หาค่าร้อยละ (Percent) ของแต่ละรายการ

4.2 ข้อมูลที่เป็นภูมิหลังและปัญหาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) หาค่าร้อยละ (Percent) ของแต่ละรายการ

4.3 ข้อมูลที่เป็นปัญหาและความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกตาม คณะวิชา สภาพการทำงานการผลิตสื่อ การใช้สื่อ การประเมินผล การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่องศึกษาปัญหาและความต้องการการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ต่อวงวิชาการเกี่ยวกับองค์ความรู้ ปัญหา และความต้องการการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา
2. ต่อทางสถาบันราชภัฏสงขลาโดยตรงคือเป็นการกระตุ้นให้สถาบันเห็นประโยชน์และความสำคัญ ตลอดจนความจำเป็นของการศึกษา เพื่อก้าวทันต่อเทคโนโลยีในสังคมยุคโลกาภิวัตน์เกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์
3. เป็นแนวทางการพัฒนาในการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ของอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา